Czy w epoce, która ubóstwia autonomię, zapomnieliśmy o drodze Chrystusa?

Żyjemy w społeczeństwie, które uważa absolutną niezależność za jedno z największych osiągnięć ludzkości. Nieustannie słyszymy, że powinniśmy podążać za własnymi pragnieniami, tworzyć własne zasady i nie pozwalać nikomu mówić nam, jak mamy żyć. Wolność stała się najwyższą wartością, lecz często jest rozumiana w sposób niepełny: jako brak ograniczeń, odrzucenie wszelkiego autorytetu lub nieustanne afirmowanie własnej woli.

W tym kontekście kulturowym niewiele jest cnót chrześcijańskich tak niepopularnych, źle rozumianych, a nawet odrzucanych jak posłuszeństwo.

Dla wielu ludzi posłuszeństwo oznacza ślepą uległość, utratę własnej osobowości lub sprowadzenie się do roli wykonawcy cudzych poleceń. Słowo to przywołuje obrazy ucisku, autorytaryzmu i utraty wolności. Tymczasem z perspektywy tradycyjnego katolicyzmu posłuszeństwo nie jest niewolą, lecz jedną z najwyższych form wyrażania ludzkiej wolności.

Paradoksalnie, im bardziej posłuszeństwo zanika w naszej kulturze, tym bardziej narastają zamęt, lęk, podziały i egzystencjalna pustka. Współczesny człowiek pragnie pełnej autonomii, ale ostatecznie staje się niewolnikiem swoich namiętności, mód, algorytmów, opinii publicznej lub własnych impulsów.

Kościół natomiast proponuje prawdę głęboko kontrkulturową: prawdziwa wolność rodzi się wtedy, gdy ludzka wola uczy się harmonizować z wolą Boga.

Posłuszeństwo nie jest zaprzeczeniem człowieka; jest jego udoskonaleniem.

Czym naprawdę jest posłuszeństwo?

Słowo „posłuszeństwo” wywodzi się z łacińskiego *ob-audire*, co dosłownie oznacza „uważnie słuchać”.

Zanim stanie się działaniem, posłuszeństwo jest wewnętrzną dyspozycją.

Człowiek posłuszny to ten, który słucha.

Słucha Boga.

Słucha prawdy.

Słucha prawa moralnego.

Słucha głosu właściwie ukształtowanego sumienia.

Słucha tych, którzy prawowicie posiadają nad nim władzę.

Dlatego chrześcijańskie posłuszeństwo nie polega jedynie na wykonywaniu poleceń. Jest czymś znacznie głębszym: jest postawą serca, która pragnie dostosować własną wolę do woli Bożej.

Święty Tomasz z Akwinu nauczał, że posłuszeństwo jest cnotą moralną związaną ze sprawiedliwością, ponieważ polega na oddawaniu drugiemu tego, co mu się należy. A nikt bardziej nie zasługuje na nasze posłuszeństwo niż Bóg, Stwórca i Pan wszystkiego.

Posłuszeństwo jest więc aktem miłości.

Nie jest się naprawdę posłusznym ze strachu.

Nie jest się autentycznie posłusznym pod presją.

Nie jest się posłusznym po chrześcijańsku dla własnej korzyści.

Jest się posłusznym, ponieważ się kocha.

Dramat nieposłuszeństwa w historii zbawienia

Aby zrozumieć znaczenie tej cnoty, musimy wrócić do początku.

Historia ludzkości rozpoczyna się od aktu nieposłuszeństwa.

Adam i Ewa otrzymali od Boga wszystko.

Życie.

Bożą przyjaźń.

Wewnętrzną harmonię.

Szczęście.

Jednak wąż zasiał ideę, która pozostaje żywa również dziś:

„Nie musisz być posłuszny Bogu, aby być szczęśliwym.”

Była to ta sama pokusa co zawsze.

Iluzja, że stworzenie może osiągnąć spełnienie bez Stwórcy.

Pierwotne nieposłuszeństwo nie polegało jedynie na zjedzeniu zakazanego owocu.

Było czymś znacznie głębszym.

Było decyzją, aby zastąpić wolę Boga własną wolą.

Było deklaracją niezależności wobec Dawcy życia.

A konsekwencje okazały się katastrofalne.

Do świata weszły grzech, cierpienie, śmierć i zerwanie komunii z Bogiem.

Cała historia zbawienia jest w pewnym sensie historią tego, jak Bóg przez posłuszeństwo przywraca to, co nieposłuszeństwo zniszczyło.

Chrystus: doskonały wzór posłuszeństwa

Jeżeli upadek rozpoczął się od aktu nieposłuszeństwa, to odkupienie rozpoczęło się od aktu posłuszeństwa.

Całe życie naszego Pana Jezusa Chrystusa można streścić w jednym zdaniu:

„Pełnić wolę Ojca.”

Nie przyszedł szukać własnej chwały.

Nie przyszedł narzucać ludzkiego projektu.

Nie przyszedł realizować własnych pragnień.

Przyszedł wypełnić wolę Bożą.

Pismo Święte wyraża to z niezwykłą głębią:

> *„Uniżył samego siebie, stawszy się posłusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej.”*
> *(Flp 2,8)*

Posłuszeństwo Chrystusa osiąga swój szczyt w Getsemani.

Tam kontemplujemy najbardziej poruszającą tajemnicę tej cnoty.

Jezus wie, co Go czeka.

Zdrada.

Upokorzenie.

Biczowanie.

Korona cierniowa.

Krzyż.

Jego ludzka natura doświadcza trwogi.

I wtedy wypowiada jedną z najważniejszych modlitw w historii:

> *„Ojcze mój, jeśli to możliwe, niech Mnie ominie ten kielich; wszakże nie jak Ja chcę, ale jak Ty.”*

> *(Mt 26,39)*

Te słowa zawierają całą duchowość chrześcijańską.

Świętość polega właśnie na tym, by nauczyć się mówić:

„Nie moja wola, lecz Twoja niech się stanie.”

Posłuszeństwo jako droga do wolności

Tutaj spotykamy jeden z wielkich paradoksów Ewangelii.

Świat mówi:

„Być wolnym to robić, co się chce.”

Chrystus naucza:

„Być wolnym to robić, co należy.”

Świat utożsamia wolność z autonomią.

Kościół utożsamia wolność z prawdą.

Człowiek opanowany przez gniew nie jest wolny.

Człowiek zniewolony przez pożądliwość nie jest wolny.

Człowiek rządzony przez chciwość nie jest wolny.

Człowiek kierowany pychą nie jest wolny.

Może robić, co chce.

Ale nie potrafi przestać pragnąć tego, co go zniewala.

Chrześcijańskie posłuszeństwo wyzwala, ponieważ ukierunkowuje wolę ku dobru.

Nie niszczy wolności.

Udoskonala ją.

Jest jak muzyk, który akceptuje zasady harmonii, aby stworzyć arcydzieło.

Zasady nie niszczą jego kreatywności.

One czynią ją możliwą.

Podobnie posłuszeństwo wobec Boga nie niszczy naszego człowieczeństwa.

Ono je wynosi.

Pycha: wielki wróg posłuszeństwa

Tradycja duchowa zawsze dostrzegała bezpośredni związek między nieposłuszeństwem a pychą.

Pycha szepcze:

„Ja wiem lepiej.”

„Ja decyduję.”

„Nie potrzebuję nikogo, kto by mnie poprawiał.”

„Moje opinie mi wystarczą.”

Dlatego święci uważali posłuszeństwo za szczególną broń przeciwko ego.

Prawdziwa walka duchowa nie polega jedynie na unikaniu pewnych widocznych grzechów.

Polega na uczeniu się wyrzeczenia tyranii własnego „ja”.

Źródło niezliczonych konfliktów rodzinnych, kościelnych i społecznych często tkwi właśnie w tej niezdolności do zaakceptowania faktu, że nie jesteśmy centrum wszechświata.

Człowiek pyszny chce narzucać siebie.

Człowiek posłuszny chce służyć.

Pyszny żąda.

Posłuszny słucha.

Pyszny zamyka się w sobie.

Posłuszny otwiera się na prawdę.

Posłuszeństwo w codziennym życiu

Wielu uważa, że ta cnota należy wyłącznie do klasztorów.

Nic bardziej błędnego.

Posłuszeństwo przeżywa się każdego dnia.

Przeżywa się je wtedy, gdy dzieci szanują swoich rodziców.

Przeżywa się je wtedy, gdy rodzice wiernie wypełniają swoje obowiązki.

Przeżywa się je wtedy, gdy małżonkowie szukają dobra drugiej osoby.

Przeżywa się je wtedy, gdy pracownik uczciwie wykonuje swoją pracę.

Przeżywa się je wtedy, gdy obywatel przestrzega sprawiedliwych praw.

Przeżywa się je wtedy, gdy chrześcijanin pozostaje wierny niezmiennemu nauczaniu Kościoła.

Prawdziwe posłuszeństwo objawia się szczególnie w małych rzeczach.

Przyjęcie upomnienia.

Wypełnienie nieprzyjemnego obowiązku.

Rezygnacja z niepotrzebnej kłótni.

Zachowanie cierpliwości.

Wytrwanie bez uznania.

Bardzo często Bóg uświęca nas bardziej przez te małe, ukryte akty posłuszeństwa niż przez nadzwyczajne ofiary.

Posłuszeństwo i Krzyż

Istnieje nierozerwalny związek między posłuszeństwem a cierpieniem.

Nie dlatego, że Bóg czerpie przyjemność z cierpienia swoich dzieci.

Lecz dlatego, że ludzka wola zraniona przez grzech często opiera się dobru.

Dlatego posłuszeństwo często wymaga ofiary.

Oznacza rezygnację z osobistych upodobań.

Oznacza przyjęcie prób.

Oznacza wytrwanie, gdy emocje zanikają.

Chrystus nie zbawił świata przez przyjemne uczucia.

Zbawił go przez wytrwałe posłuszeństwo.

Każdy krzyż przyjęty z miłości staje się uczestnictwem w tym odkupieńczym posłuszeństwie.

Dlatego święci nie starali się nieustannie uciekać od cierpienia.

Starali się odkrywać wolę Boga pośród niego.

Kryzys posłuszeństwa w Kościele i świecie

Nasze czasy przeżywają głęboki kryzys autorytetu.

Rodzice są kwestionowani.

Nauczyciele są kwestionowani.

Rządy są kwestionowane.

Kapłani są kwestionowani.

Tradycja jest kwestionowana.

Każda norma moralna jest kwestionowana.

Choć część krytyki może być uzasadniona z powodu rzeczywistych nadużyć, istnieje również głębsze zjawisko: systematyczne odrzucanie każdego autorytetu, który ogranicza osobiste pragnienia.

Ta mentalność przeniknęła nawet do wielu środowisk chrześcijańskich.

Czasami próbuje się stworzyć religię na własną miarę.

Ewangelię dostosowaną do osobistych upodobań.

Moralność podlegającą negocjacjom.

Wiarę bez wymagań.

A przecież chrześcijaństwo nigdy tym nie było.

Pójście za Chrystusem oznacza uznanie, że On jest Panem.

A jeśli jest Panem, ma prawo domagać się naszego posłuszeństwa.

Nie posłuszeństwa niewolniczego.

Nie posłuszeństwa irracjonalnego.

Lecz posłuszeństwa zrodzonego z wiary i miłości.

Kiedy posłuszeństwo nie obowiązuje

Tradycja katolicka zawsze nauczała ważnego rozróżnienia.

Posłuszeństwo ma swoje granice.

Nikt nie jest zobowiązany do wykonania polecenia sprzecznego z prawem Bożym.

Męczennicy są najjaśniejszym przykładem tej prawdy.

Byli posłuszni bardziej Bogu niż ludziom.

Gdy władze domagały się bałwochwalstwa, apostazji lub grzechu, odpowiadali stanowczo.

Dlatego chrześcijańskie posłuszeństwo nigdy nie jest ślepe.

Jest oświecone prawdą.

Ludzki autorytet jest prawowity tylko wtedy, gdy pozostaje w porządku ustanowionym przez Boga.

Prawdziwe posłuszeństwo nie polega na wykonywaniu każdego rozkazu, lecz na nieustannym szukaniu woli Bożej.

Jak nauczyć się być posłusznym Bogu w

świecie, który uczy czegoś przeciwnego?

Posłuszeństwo nie pojawia się samo z siebie.

Trzeba je pielęgnować.

Trzeba je ćwiczyć.

Trzeba się go uczyć.

Jak możemy to zrobić?

1. Przez modlitwę

Nikt nie może poznać woli Boga bez poświęcenia czasu na słuchanie Go.

Modlitwa wychowuje serce do rozpoznawania głosu Pana.

2. Przez pokorę

Pokora przypomina nam, że nie wiemy wszystkiego.

Że potrzebujemy przewodnictwa.

Że możemy się mylić.

3. Przez formację doktrynalną

Posłuszeństwo wymaga znajomości tego, czego naucza Bóg.

Nie można być posłusznym temu, czego się nie zna.

4. Przez wierność w małych rzeczach

Wielkie akty posłuszeństwa rodzą się z małych codziennych aktów posłuszeństwa.

5. Przez przyjęcie Krzyża

Każde prawdziwe posłuszeństwo zawiera w sobie pewną formę ofiary.

Nauczyć się obejmować Krzyż oznacza nauczyć się posłuszeństwa.

Tajemnica świętych

Kiedy przyglądamy się życiu świętych, odkrywamy pewną stałą cechę.

Nie stali się wielcy dlatego, że zawsze narzucali własną wolę.

Stali się wielcy dlatego, że nauczyli się składać ją w ręce Boga.

Zrozumieli coś, o czym współczesny świat zapomniał:

Szczęście nie polega na tym, aby zawsze spełniała się nasza własna wola.

Szczęście polega na tym, aby spełniała się wola Boga.

A gdy dusza osiąga takie głębokie zaufanie, znajduje pokój, którego żadne zewnętrzne okoliczności nie są w stanie zniszczyć.

Zakończenie: posłuszeństwo, które prowadzi do Nieba

Posłuszeństwo jest prawdopodobnie jedną z najbardziej atakowanych i najmniej rozumianych cnót naszych czasów.

Wielu uważa je za zagrożenie dla wolności.

Tymczasem wiara chrześcijańska przedstawia je jako drogę do prawdziwej wolności.

Historia rozpoczęła się od nieposłuszeństwa w Raju.

Odkupienie przyszło przez posłuszeństwo Chrystusa na Krzyżu.

A uświęcenie każdej duszy nadal dokonuje się tą samą drogą.

Za każdym razem, gdy chrześcijanin szczerze mówi:

„Panie, niech się stanie Twoja wola”,

zostaje wygrana mała bitwa przeciwko pysze, która doprowadziła do upadku naszych pierwszych rodziców.

Każdy akt posłuszeństwa wypływający z miłości czyni nas bardziej podobnymi do Chrystusa.

Każde wyrzeczenie się własnego ego przybliża nas do Królestwa Bożego.

W kulturze, która nieustannie głosi: „Rób, co chcesz”, Ewangelia nadal szepcze odwieczną i wyzwalającą prawdę:

Największa wielkość człowieka nie polega na narzucaniu własnej woli, lecz na dobrowolnym zjednoczeniu jej z wolą Boga.

I właśnie tam, w tym pełnym ufności oddaniu, rozpoczyna się prawdziwa świętość.